

NOVADNIEKS

OTRDIEN
1990. gada 15. maijs

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 56 (6060)

Lapa 3. kop.

Pārskats

par piena izslaukumiem
(pēc agrorūpniecības apvienības
«Preiļi» dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no govs maija I. dekādē (kg)	±, salīdz. ar to pašu laiku 1989. g. (kg)	±, salīdz. ar iepriekš. dekādi (kg)
«Sarkanais Oktobris»	16	-0,3	+0,4
«Sarkanā auzma»	15,3	-0,4	+1,5
«Smelteri»	13,9	-1,3	+1,9
Kirova	12,6	-0,6	+0,8
«Nākotne»	11,7	-0,8	+1,6
«Līvāni»	11,6	-	+1,4
Leņina	11,4	-2,3	+1,6
«Zelta vārpā»	11,3	-	+0,2
«Galēni»	11,1	-1,2	-
«Dubna»	10,8	+0,8	+0,3
«Gailīši»	10,7	-	+0,1
«Rušona»	10,2	-2,7	+0,5
«Dzintars»	9,9	-1,5	+0,3
«Rožupe»	9,9	-2,1	+0,8
«Ezerciems»	9,8	+0,4	+1,3
Aglonas p. s.	9,8	+0,1	+0,5
Raiņa	9,8	-1,3	+0,3
«Jersika»	9,8	-2,7	-0,3
K. Marksa	9,7	-1,2	+1,3
«Sīlukalns»	9,3	-0,6	+0,5
«Vana»	9,1	-	+0,4
«Silaiāni»	8,6	-1,4	-
«Vārkava»	8,5	-1,3	-0,4
Rudzātu p. s.	7,9	-1	+0,6
RAJONĀ	11,2	-0,9	+0,7

Rapša skābbarība

Tik agri kā šogad Kirova kolhoza laudis skābbarību nav gatavojuši vēl nekad. Pagājušo nedēļu virszemes stīrpā pie Dravnieku nobarojamo jaunlopu novietnes ielikta vairāk nekā 400 tonnas rapša zaļās masas, kas sajaukta ar salmiem.

Rapsi šopavasār plāva un izbaroja cūkām un bullēniem, daļu no 40 hektāru platības, nolēma ieskābēt. To ziedēšanas stadijā novāca ar vācu smalcinātāju E-380 un mūsu «Kiru». Būs labu labā skābbarība.

Par LKP organizāciju pārstāvju sanākumi

5. maijā notika Latvijas Kompartijas Preiļu rajona organizācijas pārstāvju sanākums. Uz to ieradās 240 komunisti, kuri atbalsta Latvijas Kompartijas XXV kongresa lēmumus.

Ar informāciju par Latvijas Kompartijas XXV kongresa rezultātiem un Latvijas Kompartijas Preiļu rajona organizācijas pirmām kārtām veicamajiem uzdevumiem uzstājās LKP rajona komitejas pirmais sekretārs P. Romanovs. Par PSKP Centrālās Komitejas atklāto vēstuli valsts komunistiem «Par konsolidāciju uz principiāliem pamatiem» ziņoja LKP rajona komitejas partijas komisijas priekšsēdētājs M. Mihailovs.

Debatēs komunisti ar satraukumu runāja par stāvokli Latvijas KP rajona organizācijā, analizēja cēloņus, kuru dēļ notikusi šķelšanās partijas rindās un tiek veidota Latvijas Neatkarīgā komunistiskā partija, atzīmēja administratīvi komandējošo metožu dzīvīgumu LKP rajona komitejas un tās aparāta darbībā.

Notika Latvijas Kompartijas rajona organizācijas vadošo orgānu vēlēšanas. Sapulces dalībnieki, aizklāti balsojot, uz alternatīva pamata par Latvijas Kompartijas rajona komitejas pirmo sekretāru ievēlēja P. Vartminski, kurš agrāk strādāja par republikāniskā projektēšanas un māju celtniecības tresta partijas organizācijas atbrīvoto sekretāru. Par

LKP rajona organizācijas kontroles un revīzijas komisijas priekšsēdētāju ievēlēja V. Gertmanis. Sapulcē ievēlēja arī LKP rajona komiteja 30 cilvēku sastāvā.

Par Latvijas Kompartijas XXV kongresa delegātiem ievēlēja P. Vartminski un R. Kavinski. Sapulcē rekomendēja partijas pirmorganizācijām izskatīt P. Vartminka un Latvijas Kompartijas Krāslavas rajona komitejas pirmā sekretāra J. Dmitrieva kandidatūras PSKP XXVIII kongresa delegātu vēlēšanām.

LKP Preiļu rajona komitejas pirmajā plēnumā par LKP rajona komitejas otro sekretāru ievēlēja P. Romanovs. Ievēlēts birois deviņu cilvēku sastāvā: P. Vart-

minkis, P. Romanovs, I. Kirilovs, J. Klavinska, G. Krivols, B. Kuzmins, V. Maksimova, M. Mihailovs un V. Solovjovs.

LKP rajona komitejas plēnumā par darbību, kā arī par pretrunā ar PSKP-Statūtiem, un par partijas rajona organizācijas šķelšanās organizēšanu izslēdza no PSKP-rindām partijas rajona komitejas bijušo sekretāru A. Pastori, kā arī V. Vilcānu, V. Liniņu un A. Sedvaldu.

Laikraksta turpmākajos numuros ceram iepazīstināt ar komunistu sapulcē pieņemtajiem dokumentiem.

A. KOVALENKO,
LKP rajona komitejas organizatoriskā darba nodaļas vadītājs

Vēstule redakcijai

Kategoriski noraidu...

Visā valstī 9. Maiju svinēja kā Uzvaras svētkus, kā 45. gadadienu kopš uzvaras pār fašistisko Vāciju.

Svētku priekšvakarā Līvānu stikla fabrikas veterāni pulcējās kopā un saņēma apsveikumus Uzvaras dienā.

9. maija rītā Līvānu Brāļu kapos notika mītiņš, kurā tika godināti Lielajā Tēvijas karā kritušie cīnītāji. Mītiņā piedalījās daži simti līvāniešu. Svētku mītiņu vadīja un tajā uzstājās LKP Preiļu rajona komitejas (uz PSKP platformas) pirmais sekretārs P. Vartminkis. Izskanēja svētku runas, priekšnesumi pašdarbnieku izpildījumā. Mīti-

na oficiālā daļa noslēdzās ar ziedu nolikšanu pie pieminekļa un kapu kopinām.

Pēc šī emocionālā atmiņu brīža nācās piedzīvot nepatīkamu pārsteigumu, kas sabojāja visu svinīgo noskaņojumu. Pēc mītiņa oficiālās daļas slēgšanas b. Vartminkis lūdza kara veterānus un klātesošos uzkavēties un deva vārdu pensionāram V. I. Žukovam, kurš savu runu iesāka ar to, ka «republikā ekstrēmisti sagrābj varu un draud mūs (?) sašķelt», un deva zvērestu, ka «krievu tauta to nekad nepieļaus». Nesaprotu, kas bija pilnvarojis cieniņamo pensionāru uzstāties krievu tautas vārdā un lemt citu tautu likteņus?

Pēc b. Žukova emocionālās uzrunas b. Vartminkis aicināja klātesošos atbalstīt Latvijas PSR apvienoto darba kolektīvu padomes aicinājumu. Aicinājuma teksts netika nolāsīts. Pēc šķidriem klātesošo aplausiem b. Vartminkis paziņoja, ka viņš visu mītiņa dalībnieku vārdā nosūtīšot vēstuli, kurā izteikts atbalsts minētajam aicinājumam.

Uzskatu par galīgi nepienamamu, ka, nenolāsot aicinājuma pilnu tekstu, varēja prasīt izteikt atbalstu tajā, izteiktajam tēzēm un secināt, ka visi klātesošie mītiņa dalībnieki vienprātīgi tās atbalsta.

Zinot šī aicinājuma nekorekto saturu, kurā republikas Augstākās Padomes 4. maijā pieņemtie lēmumi un Deklarācija par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu nosaukti par pretpadomju un nekonstitucionālu valsts apvērsumu, bet likumīgi ievēlētā Augstākās Padomes deputāti — par separatīstiem, kurš aicina uz politisku streiku gadījumā, ja netiks atcelti šī gada

4. maijā pieņemtie dokumenti, un mudina Bruņoto Spēku karavīrus, robežsargus un PSRS iekšējo karaspēku dot savu «ieguldījumu» cīņā par padomju varu Latvijā, es uzskatu, ka šis aicinājums ir vērsti uz nacionāla naida kurināšanu un var vēl vairāk pasliktināt jau tā neapmierinošo ekonomisko stāvokli republikā. Uzskatu arī, ka apvienoto darba kolektīvu padomes aicinājums ir vērsti pret Latvijas tautas lielākās daļas interesēm. Mana nostāja pret šo aicinājumu ir viennozīmīga: es to kategoriski noraidu.

Ir nožēlojami, ka Uzvaras svētku sarīkojumu šāda provokatoriska aicinājuma atbalstīšanai centās izmantot LKP rajona komitejas (uz PSKP platformas) vadība, kura vārds apgalvo, ka esot par Latvijā dzīvojošo tautu konsolidāciju un labklājības celšanu, bet darbos pierāda pretējo.

A. VANAGS,
Līvānu stikla fabrikas veterānu padomes priekšsēdētājs

Pēc 45 gadiem

● 9. maijā plkst. 10.00 Līvānu Brāļu kapos pulcējās simtiem pilsētnieku, lai piedalītos mītiņā, kas bija veltīts Uzvaras svētkiem. Pasākuma organizators — Latvijas Komunistiskās partijas Preiļu rajona komiteja.

Kara veterānus, visus sapulcējušos sveica LKP rajona komitejas pirmais sekretārs P. Vartminkis.

Mītiņā uzstājās Līvānu 2. vidusskolas skolniece Tatjana Buklagina, Līvānu 1. vidusskolas direktore A. Nikitova, rajona kara komisariāta darbinieks S. Koroļovs.

Karā kritušo, bez vēsts pazudušo, koncentrācijas nometnēs nomocīto piemiņai bija veltītas dziesmas, kuras dziedāja Līvānu būvmateriālu un konstrukciju

kombināta, ansambļis, 2. vidusskolas internacionālā kluba dalībnieku grupa.

Uz kapu kopinām gūlās ziedi.

Ziedi tika nolikti arī Slavas skvērā — pie piemīnas akmens, kā pateicība 2. Baltijas frontes 4. triecienarmijas karavīriem, kurj 1944. gada 1. augustā atbrīvoja pilsētu no vācu fašistiskajiem iebrucējiem.

V. MOROZS

ATTELOS: dzīvo pateicība; «...par dzīvi, par mieru paldies jums, karavīri!»

AUTORA foto

Svētā ļaužu piemiņā

Piebraucot no Preiļu puses Rudzētiem, ir sena apdzīvota vieta Eleonorvilē.

Kādreiz Eleonorvilē bija neliela koka baznīca (kā arhitektūras piemineklis tā pirms gadiem 25 pārvesta uz Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju Rīgā, Juglā), un te 1905. gadā uz mītnu pulcējās apkaimes sādžu revolucionāri. Baznīcā saplūda ap 100 cilvēku, revolucionāru vadītājs ērģelnieks J. Gajevskis spēlēja toreiz populāro dziesmu «Ar kaujas saucieniem uz lūpām». Revolucionārā rīcības komiteja, kuras aktīvisti bija J. Gajevskis, brāļi J. un A. Batarāgi, M. Dārziņš un vēl daži citi, pieprasīja vietējiem muļžniekiem parakstīt dokumentu par atteikšanos no zemes, inventāru un lopus zemniekiem.

Taču 1906. gada sākumā pagastā ieradās soda ekspedīcija. Pret Batarāgu mājām Eleonorvilē, kur bija sapulcējušies revolucionāri, atklāja lielgabalu uguni. Čiņā pret pārspēku gāja bojā lielākā daļa «buntavnieku».

Pie Rudzētiem notika niknas kaujas 1919. gadā. 8 tajās kritušos latviešu strēlniekus apglabāja pie Eleonorvīles baznīcas.

Tagad pēc Rudzētu sabiedriskās dzīves entuziasta Artūra Brūvera iniciatīvas un ar viņa tiešu līdzdalību Eleonorvilē bijušās baznīcas vietā 1905. gada revolucionārajiem cīņotājiem un 1919. gadā kritušajiem latviešu sarkanajiem strēlniekiem uzstādīti piemiņas akmeņi, kas redzami fotoattēlā.

J. AIZKALNA teksts,

J. SILICKA foto

Skolās atbalsta

Šajās dienās, kad visi dzīvojam līdzīgu Latvijas Augstākās Padomes sesijai, kad katrs sirdi balsojam «par» vai «pret» Deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu, daudzu latviešu iedzīvotāju pārliecība izpaudās arī konkrētā rīcībā.

Piemēram, Līvānu 1. vidusskolas pedagogu kolektīvs jau 4. maija rītā nosūtīja atbalsta un uzmundrinājuma telegrammu Augstākās Padomes deputātiem Andrim Puzo.

Pirmdiena, 7. maijs, Līvānu 1. vidusskolā sākās ar skolēnu un skolotāju kopīgu mītiņu. Ar tā dalībnieku vienprātīgu lēmumu tika nosūtīta atbalsta telegramma visiem

138 deputātiem, kuri balsoja par neatkarības Deklarāciju.

Arī rajona latviešu valodas skolotāji 7. maijā, nosūtot savu telegrammu deputātiem, sveica viņus ar Deklarācijas pieņemšanu un vēlēja viņiem spēku un drosmi.

Neaizmirstamas šīs dienas kļuvušas Līvānu 1. vidusskolas 7. c. klases folkloras ansambļa dalībnieku dzīvē. Skolotājas M. Aizpurietes vadītā, no 4. līdz 6. maijam viņi piedalījās Starptautiskajā bērnu folkloras festivālā «Pulkā eimu, pulkā tek». Un, protams, līdz ar citiem piedalījās arī LTF mītiņā Daugavas krasmalā un savas dziesmas izdziedāja pie Brīvības pieminekļa un Augstākās Padomes ēkas.

S. JOKSTE

No rajona patērētāju kooperācijas

paju biedru pilnvaroto sanāksmes

Plānus pilda, preču deficīts pieaug

«Aizvadītajā gadā patērētāju biedrību savienības kolektīvs ir izpildījis plānu visos saimnieciski finansiālajos rādītājos. Pārdotas preces par 62 miljoniem 895 tūkstošiem rubļu. Tai skaitā rūpniecības preces — par 28,5 miljoniem rubļu, pārtikas preces — par 22,5 miljoniem rubļu, alkoholiskie dzērieni — par 12,1 miljonu rubļu. Alkoholisko dzērienu īpatsvars pārtikas preču apgrozījuma summā sastāda 37,8 procentus. Salīdzinot ar 1988. gadu, preču apgrozījums palielinājies par 6 miljoniem 32 tūkstošiem rubļu. Alkoholiskie dzērieni, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pārdoti par 2,3 miljoniem rubļu vairāk, rūpniecības preces — par 1,7 miljoniem rubļu, pārtikas preces — par 1,4 miljoniem rubļu vairāk. Daļu no šīs summas sastāda dažu rūpniecības preču cenu paaugstinājums, arī par liģumcenām iepirktais.

Pērn saņemti visi iedalītie preču fondi, izņemot celtniecības materiālus. Ražotāji pilnībā nepiegādāja šiferi, cementu, gāzbetona blokus. Par celtniecības materiālu nepiegādi piemērotas soda sankcijas. Preču seguma pietrūka par vairāk nekā 2,2 miljoniem rubļu.

Arī šim gadam iedalītie preču fondi nenodrošina to segumu par 3 miljoniem 304 tūkstošiem rubļu. Daugavpils bāzē nevarēja iepirkt rūpniecības preces par vairāk nekā 7 miljoniem rubļu. Tāpēc slēgs līgumus ar kooperatīviem. Iespējama preču apmaiņa ar Lietuvu, Baltkrieviju un citām republikām. Naudz palielinājušies iedalītie pārtikas preču fondi. Vienlaikus ir samazināti konditorejas izstrādājumu, fondi, Fabrika «Laima» nepieņem valsts pasūtījumu, tāpēc konditorejas izstrādājumus saņemsim ap 60 procentiem no tā, kas

mums pienāktos pēc valsts pasūtījuma.

Iedalītas tikai 1048 tonnas spēkbarības. Katrs rajona iedzīvotājs saņems 19 kilogramus cukura. Talonos noteikto šķīstošo kafijas daudzumu varēs nopirkt pakāpeniski.

Pietiekošā daudzumā būs zīpes un citi mazgāšanas līdzekļi. Tāpēc aģitāžu par zīpēm vajadzētu izbeigt, lai varētu pārtraukt talonu ieviešanu uz tām. Sliktāk būsīm apgādāti ar rūpniecības, sadzīves tehnikas precēm, mēbelēm. Celtniecības materiālu gan atvēlēts mazdruscīn vairāk, bet tos pirmām kārtām saņems zemnieku saimniecības.

Mainījušās tirdzniecības darbinieku funkcijas. Tie ir kļuvuši par preču sadalītājiem. Mazāk vērtības viņi velta darba organizācijai un kultūrai.»

Sādu informāciju par mūsu rajona patērētāju kooperācijas darbību un problēmām sniedza priekšsēdētāja vietniece tirdzniecības jautājumos V. Vjakske.

Valdes priekšsēdētājs L. Sustovs ar pilnvarotajiem runāja par to, ka pēdējā laikā iedzīvotāji daudz un dažādās auditorijās kritizē tirdzniecības darbiniekus, bet piemirst preču ražotājus. Te nu pilnīgi jāpiekrīt L. Sustovam, jo arī mūsu rajona uzņēmumi ir samazinājuši tautas patēriņa preču ražošanu.

Rajona galvenā tirdzniecības vadītāja viedoklis ir nepārprotams. Jāveido akciju sabiedrība, kas ļautu nozares attīstībā ieguldīt nepieciešamos līdzekļus, un, protams, tam būs atdeve. Esot ievadītas sarunas ar eksperimentālo biokīmisko rūpniecību, iesaistot arī agrārūpniecisko apvienību.

Runājot par dārzeņu problēmām, L. Sustovs uzsvēra, ka ražotājiem jāpūlējās par to kvalitāti. Jo cenu paaugstinājums, piemēram, uz kartupeļiem jāsaista tikai ar to kvalitāti. Diemžēl pagaidām gan no individuālā, gan no sabiedriskā sektora iepirktie kartupeļi nereti ir nekvalitatīvi.

Patērētāju biedrību savienības priekšsēdētājs pieskārs arī tādai problēmai kā alkoholisko dzērienu tukšā tara, kuru rajonā pagaidām neizdodas iepirkt. Viņa viedoklis: iespējams soda naudas, ko nāksies maksāt par nepiegādātajām pudelēm, segt no rajona budžeta. Viņš izteica nesapratni par Preiļu pilsētas padomes deputātiem, kuri aizraujo-

ties ar tirdzniecības organizācijas kritiku, bet kuriem neesot ne aktu, ne faktu par tirdzniecības noteikumu neievērošanu. L. Sustovs gan iebilda, ka negribot apgalvot — nozares darbībā nav pārkāpumu, tomēr visu darbinieku un tirdzniecības sistēmas noņacināšanai nevarot piekrist.

Rajona patērētāju biedrības (Preiļos un Līvānos) pērn konstatēti 27 iztrūkumi. Šī gada trijos mēnešos — jau 7 iztrūkumi par 45 tūkstošiem rubļu, 64. veikalā, kuru vadīja L. Brakovska, iztrūkums — 43,1 tūkstotus rubļu. Pret veikala darbiniecēm ierosināta krimināllietā. Par sabiedriskā īpašuma izsaimniekošanu no darba atbrīvota veikala «Galēni» vadītāja V. Miglāne. Varētu nosaukt arī citus konkrētus gadījumus, kas liecina, ka rajona tirdzniecības organizācijā trūkst kvalificētu un godīgu pārdevēju. Savukārt šie fakti liecināja par to, ka kontrolei par kooperatīvā īpašuma saglabāšanu vajadzētu būt stingrākaī gan no atbildīgo amatpersonu, gan sabiedrisko kontroleru puses.

Vairākkārt izskanēja viedoklis, ka aizpārpildītajiem (kaut arī nedaudz) plāniem, tomēr tik ļoti ir jūtams preču deficīts. Tika runāts par aģitāžu, kas šobrīd valda par jebkuru preci. Arī par ierobežojumiem to pārdošanā un esošo rūpniecības, pārtikas preču saglabāšanu sava rajona cilvēkiem. Universālveikalu, pārtikas preču veikalu darbiniekiem paju biedri atgādina, ka turpmāk rūpīgāk jāprasa vizītkartes vai paju biedru grāmatīnas, jo mūsu veikalus bez īpašām problēmām izpērk citu reģionu pilsoņi. Īpaši vasarā kad pilsētu un lauku veikalu iegrīzās daudzi iebraucēji. Jābūt principiālākiem. Šajā preču nabadzības laikā daudzu pārdevēju «viesmīlība» pret kooperatīviem un «tūristiem» jau ir izsūkusi rajona iedzīvotāju neapmierinātību.

Alkohola problēmai sanāksmē pieskārs vairāki runātāji. Daži — lai laukos neļautu stiprināt vīnu vagonus, ierosinot ar stipriem vīniem nodzirdīt tikai oreiļiņus un līvaniešus. (Pret to ļoti būtiski iebilda Līvānu pilsētas padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs.) Citi — kā sameklēt tukšo taru, lai bez bažām rajons tomēr varētu iepirkt kārotu preci.

Paju biedru pilnvaroto sanāksmēs dalībnieki bija vienbalsīgi, ka spēcapkalpošanai jānotiek tikai šim nolūkam paredzētajā veikalā. Turpmāk Lielā Tēviņu kara invalīdus jebkurā c. pārtikas preču veikalā ar rindas vairs neapkalpos. Sanāksmē runāja par to, ka sociālā taisnīguma princīpiem ievērot tad, kad ir preču sadale, praktiski nav iespējams.

Izskanēja priekšlikums jau tuvākajā laikā izstrādāt pasākumus tirdzniecības tīkla attīstībai rajona laukos.

A. ILJINA

Pārbūve: vai stāvoklis uzlabojas?

Ekonomisti un vispār — visi mūsu valsts cilvēki nereti sāk domāt: kā rīt pārbūve, vai tā laikā dzīvot kļuvīs labāk, vai cēlies tautas labklājības līmenis? Speciālisti rūpīgi analizē statistikas datus, kuri raksturo stāvokli mūsu tautsaimniecībā, bet iedzīvotāji rīkojas vienkāršāk — empīriski atzīmē izmaiņas savā ģimenes budžetā, vērtē, kas notiek patēriņa preču tirgū. Lai gan pieejas ir dažādas, gan speciālisti, gan iedzīvotāji nonāk pie viena, ne sevišķi iepriecinoša secinājuma — pārbūves aizvadītajos piecos gados dzīve kļuvusi smagāka. Statistika šādu secinājumu ilustrē ar informāciju par nacionālā ienākuma tempu pieauguma palēnināšanos un valsts iekšējā parāda palielināšanos. Kurš jau sasniedzis 400 miljardus rubļu, par valsts budžeta deficītu 100 miljardu rubļu apmērā...

materiāliem var ticēt. Piemēram, pēc Valsts statistikas komitejas aprēķiniem iznāk, ka 1988. gadā rūpniecībā materiālo resursu zudumu dēļ radies 20 miljardu rubļu liels zaudējums, bet no PSRS Valsts apgādes komitejas priekšsēdētāja P. Mostovaja dattiem, kurus viņš nosauca PSRS Augstākās Padomes sēdē 1989. gada jūlijā, izriet, ka bojā aiziet puse rūpniecības produkcijas un ik gadus zaudējumi sastāda vairāk nekā 450 miljardus rubļu. Analoga situācija vērojama arī lauksaimniecībā. Valsts statistikas komiteja novērtē zaudējumus ar 5,2 miljardiem rubļu, bet M. Gorbačovs un N. Rižkovs apgalvo, ka bojā aiziet 20 — 40 procenti ražas, tas ir — no 47 līdz 95 miljardiem rubļu liels zaudējums. Tāpēc rodas pamats apšaubīt arī citus statistikas datus.

Bet kā valsts ekonomisko stāvokli vērtē iedzīvotāji? Cilvēki aizvadīto piecu gadu rezultātus vērtē mazāk abstrakti, toties — emocionālāk, skatot tukšos veikalu plauktus. Un te situācija kļūst arvien satraucošāka. Kartīšu sistēma, kura daudzām valstīm ir pazīstama pēc ārkārtīgiem kara laika apstākļiem, aptver arvien vairāk preču, arvien vairāk mūsu zemes reģionu. Cukuru praktiski tagad it visur pārdod tikai pret taloniem. No 146 apsekotajām pilsētām gaļu pret taloniem pārdeva 33 pilsētās, sviestu un taukus — 20, tēju — 16 pilsētās. Ja vēl ņem vērā, ka tika apsekti mūsu valsts lielākie centri, tad kļūst skaidrs, ka situācija kopumā ir vairāk nekā satraucoša. Sārauc arī tas,

ka iedzīvotāju apgāde ar produktiem neuzlabojas. Pagājušā gada novembrī miltu nebija pārdošanā 5 procentos apseko to pilsētu, «Herkulesa» — 47, makaronu — 48 procentos pilsētu. Šī gada februāra PSKP Centrālās Komitejas plēnumā PSRS Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks V. Nikitiņš visai dramatiski raksturoja situāciju valsts pārtikas kompleksā: «Situācija šodien ir tāda, ka nav graudu... Graudu nav tāpēc, ka nav naudas... Mums neizdevās ārzemēs papildus iepirkt 5 miljonus tonnu graudu.»

Arī rūpniecības preču ražošana stipri atpaliek no pieprasījuma pēc tām. Tādējādi par deficītu vispirms kļuva zīpes, velas pulveris, pēc tam — arī burtnīcas, zīmuli, rakstāmpapīrs, zobu birstītes, apavi, petroleja. Par mēbelēm, celtniecības materiāliem un vieglajām automašīnām es nemaz nerunāju.

Pagaidām, kā redzams, labāka nekļūst. Tāpēc cilvēki arvien neapmierinātāk izvirza jautājumu: kāpēc? Jāatzīmē, ka vienotas atbildes uz šo jautājumu nav ne tautā, ne arī valsts varas augstākajos ešelonos. Valdības galva N. Rižkovs PSRS Tautas deputātu otrajā kongresā pievērsa uzmanību četrām galvenajām to cēloņu grupām, kuri bremzē krīzes situācijas pārvarēšanu ekonomikā, — galīgi deformētā ražošanas struktūra, kura pirmām kārtām orientēta uz smagās industrijas attīstību, bet nevis uz patērētāju; nedarbojas jaunais saimnieciskais mehānisms, kura ietvaros uzņēmumu tiesību

paplašināšana netika pastiprināta ar atbildības paaugstināšanu; kļūdas vairāku visas valsts pasākumu īstenošanā («pret-alkohola kampaņa»); darba un ražošanas disciplīnas pasliktināšanās.

Visi šie trūkumi patiešām negatīvi ietekmēja ekonomikas stāvokli. Taču oponenti, nenoliedzot minēto trūkumu pastāvēšanu, tomēr, manuprāt, pamatoti atzīmē, ka tie ir tikai sekas, bet nevis pamatcēloņi krīzes situācijai ekonomikā. Galvenais cēlonis — valstī nav tirgus, mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības cenas nav pamatotas, banku un kredītēšanas mehānisms nepilnīgs, rubļa pirkspēja sagrauta... Radikāli noskaņotie PSRS tautas deputāti, aicinot «ārstēt» padomju ekonomiku, pieprasa nekavējoties veikt attiecīgus pasākumus tieši šajos jautājumos. Tomēr PSRS Tautas deputātu otrajā kongresā pārsvaru guva mērenais viedoklis, proti — uz saimnieciskās tirgus formām var pāriet tikai pēc trim gadiem, tas ir, 1993. — 1995. gadā. Vai varām tik ilgi gaidīt?

Man liekas, ka dzīve drīz pati parādīs. Kādi pasākumi jāizvēlas, lai steldzamā kārtā sāktu ekonomikas atveseļošanu. Gārant tam, ka pareizās nēieas tiks ātri atrastas, ir brīvība un radošo meklējumu atmosfēra, ko devusi pārbūve. Un tas, bez šaubām, ir aizvadīto piecu gadu pozitīvs rezultāts.

G. LISIČKINS,

ekonomisko zinātņu doktors (APN)

Preiļu tirdziņš un tā labiekārtošana

Kur vien tikai raugās acis, apkārt plešas tirgus placis — tā kādreiz bija Preiļos. Tirgus atradās tagadējā Pionieru (agrāk — Tirgus) laukumā. Ar laukakmeņiem bruģētais placis bija liels (arī tagadējās autoostas vietā), trešdienās — tirgus dienas — te sabrauca simtiem zirgu pajūgu, ratu ilksis slēdās gaisā kā masti. Ko tik te nepārdeva! Visvairāk māla māsaimniecības traukus, dažādus amatniecības izstrādājumus, zirgus, sivēnus, citus mājlopus, protams, arī pārtikas produktus. Apkārt tirgum atradās desmitiem ebreju bodiņu, un katrs aicināja pie sevis iepirkties, deva pat uz pārdā.

Pēc kara tirgu Preiļos pārcēla uz tukšo laukumu tagadējā Lenina ielā starp slimnīcu, rajonā izpildkomiteju un bērnu dārzu, vēlāk — uz pilsētas nomali Brīvības ielas galā, kur tirgus formāli atrodas arī tagad.

Kāpēc formāli? Tāpēc, ka tas jau sen zaudējis savu agrāko lomu un nozīmi. Tagad te svētdienās tirgo galvenokārt tikai ar sivēniem. Pārtikas produktus te gandrīz nepārdod, savu preci pa retam piedāvā vietējie amatnieki.

Tagad Preiļos visas runas un darīšanas jau gadus desmit saistās nevis ar tirgu, bet ar tirdziņu, kas izvietojies pilsētas centrā, laukumā aiz universālveikala. Te, izņemot auksto zīli, tirgo katru dienu. Galvenokārt ar ziediem, dārzeņiem, augļiem, mājturības precēm. Ir pārdevēji (vietējie un iebrucēji), ir arī pircēji — preiļieši un lauku iedzīvotāji. Izdevīgi kā vieniem, tā otriem.

Laukuma platība ļauj tirgoties nesaspīstīti. Tas noasfaltēts — vaļrs nav agrāko dubļu. Pietiekoši ir arī gaidiņi, kur precī izvietot.

Taču ir viens nepatīkams «bet». Gadalaikā mainās ar sauli, lietu, sniegu, vēju. Tirgotājiem visu laiku jāstāv zem klajas debess, jo virs gaidiņiem nav nekādu nojumju. Nav pašu parastāko nojumju, nerunājot jau par paviljoniem, kaut gan daži turpat blakus (patērētāju biedrības) stāv tukši.

Līdz 1988. gadam Preiļu tirgus (arī tirdziņš) bija paklausts Daugavpils pilsētas centrālajam kolhozu tirgum. Ar tā vadību bija ievadītas sarunas par jauna tirgus celtniecību Preiļos. Tagad jau divus gadus Preiļu tirgus ir rajona patērētāju biedrību savienības pakļautībā, pareizāk sakot, tirgus saimnieks ir sagādes kantoris. Vajadzētu tirdziņu iespēju robežās labiekārtot — ierīkot kaut nojumus no lietus, sniega un saules, bet to neviens nedara. Tas taču būtu pašu lauzu interesēs. Citādi arī pircējiem reizēm nav patīkami mirkt lietū vai salt asā vējā.

Skiet, ka vairāk gādības par tirdziņu un tā labiekārtošanu būtu jāizrāda Preiļu pilsētas deputātu padomei — vietējai varai. Jo arī tirgus tāpat kā autoosta, laukums un ielas ir pilsētas vizītkarte.

Sis raksts tapa, redakcijai uzklautot preiļiešu un iebrucēju sūdzības par neērtībām tirdziņā pilsētas centrā. Viņiem ir taisnība — tirdziņš noteikti ir labiekārto.

J. GURGONS

Redaktors Pēteris PIZELIS

DAUGAVPILS CEĻOJUMU UN EKSKURSIJU BIROJS

piedāvā šādas ceļazīmes:

● ceļojumiem ar autobusu (30 cilvēku grupām)
Gomeļa — Čerņigova — no 19. līdz 22. maijam (cena 2460 rubļ.);

Vitebska — Polocka — no 9. līdz 10. septembrim (cena 1140 rubļ.), no 19. līdz 20. augustam, no 13. līdz 14. maijam;

Gagarina — Maskava — no 21. līdz 26. jūnijam (cena 3720 rubļ.), no 13. līdz 18. septembrim;

Kauna — Trāki — Viļņa — no 17. līdz 18. jūnijam (cena 990 rubļ.), no 15. līdz 16. jūlijam, no 26. līdz 27. augustam;

Gomeļa — Kijeva — no 5. līdz 10. jūlijam (cena 3600 rubļ.);

Šauļi — no 13. līdz 15. jūlijam, no 31. augusta līdz 2. septembrim (cena 1590 rubļ.);

Soļigorska — Minska — Hatiņa — no 3. līdz 5. augustam (cena 1938 rubļ.);

Tartu — Tallinna — no 5. līdz 7. augustam (cena 1500 rubļ.);

Gatčina — Ļeņingrada — no 24. līdz 27. augustam, no 7. līdz 10. septembrim (cena 2040 rubļ.);

Minska — Hatiņa — no 24. līdz 26. augustam (cena 1620 rubļ.);

Kaļiņingrada — Kuršu kāpas — no 13. līdz 16. septembrim (cena 2280 rubļ.);

Pleskava — Pečori — Puškina Kalni — no 14. līdz 16. septembrim (cena 1740 rubļ.);

Puškina Kalni — no 1. līdz 2. septembrim (cena 1060 rubļ., 38 cilvēkiem).

Ceļazīmes var iegādāties: 228400. Daugavpils, 5. Augusta ielā 25. Tālruni: 26206 — ceļojumiem ar lidmašīnu, autobusiem, 26503 — ceļojumiem ar vilcienu.

LIVĀNU BĒRNU MĀKSLAS SKOLA

uzņem

pamatskolas vecuma bērnu jaunajam mācību gadam — 1. kursā un sagatavošanas klasē (sākot ar bērnu dārza vecuma bērniem). Pieņemties līdz 30. maijam vai no 1. līdz 25. augustam skolā, Lāčplēša ielā 1, trešdienās, ceturtdienās no plkst. 15.00 līdz 20.00.

Pie skolas, sākot ar 5. g. 1. septembri, tiek organizēti sekojoši maksas pulciņi: rokdarbu pulciņš (adišana, tamborēšana, izšūšana), aušanas pulciņš, mākslas foto, tautas etnogrāfiskā mantojuma studēšanas pulciņš, daiļdarzniecības un floristikas pulciņš, akmens dekoratīvās apstrādes pulciņš, nodniecības pulciņš, šūšanas un modelēšanas pulciņš, koka tēlniecības pulciņš. Pieņemties skolā līdz 1. septembrim.

MALNAVAS SOVHOZTEHNIKUMS

uzņem:

● audzēkņus ar deviņgādīgo izglītību

agronomijas, lauksaimniecības elektrifikācijas, lauksaimniecības mehānizācijas, saimnieciskās darbības grāmatvedības uzskaites, kontroles un analīzes specialitātē (ar mājturības pamatiem).

Mācības notiek latviešu un krievu valodā.

Iestājsāmenus audzēkņi kārtos savu rajonu vidusskolās no 1. līdz 9. jūnijam: dzimtajā valodā un literatūrā (sacerējums), matemātikā — algebrā un geometrijā uzdevumu risināšanā.

Ja audzēkņi vēlas, iestājsāmenus šajos pašos termiņos var kārtot arī tehnikumā.

Mācību ilgums saimnieciskās darbības grāmatvedības uzskaites, kontroles un analīzes specialitātē — 3 gadi 6 mēneši, pārējās — 3 gadi 10 mēneši.

● Vidusskolu beigušos uzņem tikai otro kursu papildināšanai bez iestājsāmeniem.

Tehnikumu beigušie iegūst: agronoma,

tehnika — elektriķa,

tehnika — mehāniķa,

grāmatveža — plānotāja ar mājturības pamatiem kvalifikāciju

ar tiesībām iestāties augstskolā.

Mācību laikā tiek iegūtas darba profesijas: atslēdznieks, traktorists — mašīnists, A, B, C kategorijas vadītājs, elektromontieris, mašīnrakstītāja — lietvede.

Sekmīgie audzēkņi saņem stipendiju 30 rubļus mēnesī, teicamnieki par 50 procentiem vairāk, uz «labi» un «teicami» — par 25 procentiem vairāk, no saimniecībām komandētie — par 30 procentiem lielāku.

Tehnikumā ir koptgalds un kopmītnes, darbojas dažādi pašdarbības un tehniskie pulciņi, sporta sekcijas.

Iestājoties tehnikumā jāiesniedz šādi dokumenti:

iesniegums (veidlapas var saņemt tehnikumā),

izglītības dokuments (origināls),

izziņa par veselības stāvokli (086/y veidlapa),

4 fotokartītas (ar izmēru 3x4 cm),

raksturojums, izraksts no darba grāmatītas (ja ir praktiskā darba stāžs),

norikojums (ja mācīties komandē lauksaimniecības uzņēmums).

Iestājoties jāuzrāda dzimšanas apliecība vai pase, karaklausības apliecība vai ciema padomes izziņa (zēniem).

Dokumentus pieņem līdz 1. jūlijam, vidusskolu beigušajiem līdz 14. augustam.

Mācību sākums 1. septembrī.

Satikme ar autobusiem līdz Kārsavai, ar vilcienu — līdz Kārsavas vai Malnavas stacijai.

Ir pilsētas autobuss «Kārsavas stacija — Malnava».

Tehnikuma adrese: 228051.

Ludzas rajons, Malnavas sovhoztehnikums, telefons Malnavā 31274 vai 33106.

Rajona kinoteātros

«EZERZEME» Preiļos (tel.-automātiskais atbildētājs — 22013)

15. maijā — mākslas filma «Virsnieks ar rozi» [Dienvidslāvija]
16. un 17. maijā — mākslas filma «Trakle stadionā» [Francija]
18. un 19. maijā — mākslas filma «Lēdija Džeina» [Anglija] 1. un 2. sērija
20. un 21. maijā — mākslas filma «Charlots» Spānijā [Francija, Spānija]
22. maijā — mākslas filma «Šoks» [Uzbekijā] 1. un 2. sērija
23. maijā — mākslas filma «Remdē manas skumjas» [Mosfilma]
24. maijā — mākslas filma «Tirkiza kaklarota» [Rumānija]
25. maijā — mākslas filma «Klubs «Cotton»» [ASV] 1. un 2. sērija
26. maijā — mākslas filma «Aborigēns» [M. Gorkija st.] 1. un 2. sērija
27. maijā — mākslas filma «Nākotnes amazones» [Polija]
28. maijā — mākslas filma «Karaļa gvardes strēlnieka Kventina Dorvalda piedzīvojumi» [PSRS, Rumānija]
29. maijā — mākslas filma «Glūži kā trīs musketieri» [Indija] 1. un 2. sērija
30. maijā — mākslas filma «Diženā paaudze» [Ungārija]
31. maijā — mākslas filma «Oskars» [pl.], [Francija]

«ATPOTA» Līvānos (tel.-automātiskais atbildētājs — 43381)

15. maijā — mākslas filma «Kaķu slazds» [Ungārija, Kanāda, VFR]
16. maijā — mākslas filma «Esmu pret» [Polija]
17. maijā — mākslas filma «Lai atkal līst» [Indija] 1. un 2. sērija
18. un 19. maijā — mākslas filma «Virsnieks ar rozi» [Dienvidslāvija]
20. un 21. maijā — mākslas filma «Trakle stadionā» [Francija]
22. un 23. maijā — mākslas filma «Lēdija Džeina» [Anglija] 1. un 2. sērija
24. un 25. maijā — mākslas filma «Charlots» Spānijā [Francija, Spānija]
26. maijā — mākslas filma «Remdē manas sāpes» [Mosfilma]
27. maijā — mākslas filma «Šoks» [Uzbekijā] 1. un 2. sērija
28. maijā — mākslas filma «Tirkiza kaklarota» [Rumānija]
29. maijā — mākslas filma «Klubs «Cotton»» [ASV] 1. un 2. sērija
30. maijā — mākslas filma «Aborigēns» [M. Gorkija st.] 1. un 2. sērija
31. maijā — mākslas filma «Nākotnes amazones» [Polija]

TURKU CIEMĀ MIRUSO ATCERES DIENA

10. jūnijā

- Veiguru kapsētā plkst. 10.00,
Draudzes kapsētā plkst. 11.00,
Gainu kapsētā plkst. 13.00,
Vecuļu kapsētā plkst. 15.00,
Gruguļu kapsētā plkst. 17.00,
Saliešu kapsētā plkst. 18.00.

Tavs mūzs kā abeļu dārzs
Palicis tiem, kas tālāk ies.
(J. Rūsiņš)

Esam kopā ar Jāni Kancānu,
TĒTI zaudējot.
Darbabiedri

Salciet klusi, dzimtie meži,
Mūža dziesma beļgusties,
Pāri sirdij aplūsušai
Zeme smilšu segu klās.
(S. Kaldupe)

Izsakām dziļu līdzjūtību Iegram Kancānam, TEVU smiltājā izvadot.

Kolhoza «Ezerctems» mehanizatori

Sie pavasara vēji brāzmojošie
Ir tavu elpu pārvāvuši pušu.
Un zilās debesīs un starī spožie
No tavām acīm gaismu aiznesuši.
(A. Elksne)

Dalām bēdu smagumu ar
Jevgēniju un Robertu Skreive-
riem, MĀSU smiltainē aizvadot.

Inženierietniskie darbinieki,
transporta iecirknis

Atceroties tavus glāstus liegos,
Gadiem pāri smaržos tālais maijs.
(E. Drēziņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību Re-
ģinai Kraupšai sakarā ar TEVA
nāvi.

Stikla fabrikas kolektīvs

Nem no mums tās gaišās stundas,
Kurās bieži kopā būts!
Lai tev dzimtas zemes vēji
Siltu miega dziesmu dūc!

(L. Vāczeriņš)
Esam kopā ar tuviniekiem
PETERI CAUNĀNU pēdējā
tā izvadot.

Stabulnieku kultūras nama
pūtēju orķestris

Zeme... Cik tā viegla ir, kad
vagas

Iziet arājs agrā rītā dzīt.
Dzimtā zeme... Bezgalīgi smaga
Tad, kad saujas zārkam pāri krit.
(A. Imermanis)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
piederīgajiem, no PETERA
CAUNĀNA uz mūžu atvadoties.
Stabulnieku mehanizatoru kole-
ktīvs

Un pār tevi izdzies cīru dziesma,
Ziedošs ābeles un ķiršu saurs.
Izdziest diena, izdziest saules
liesma,
Un ar tumsu sastopas tavs gars.
(J. Grots)

Skumstam līdzī piederīgajiem,
PETERI CAUNĀNU smiltājā
izvadot.

Kirova kolhoza kolektīvs

Sāp sirds, no tēva šķīroties,
Kad viņa taka smilšu kalnā iet.
(J. Rūsiņš)

Skumju bridī esam kopā ar
Aiju Lazdāni, no TEVA atvado-
ties.

Deju kolektīvs

● LAIKRAKSTĀ PUBLICĪTĒIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPoguĻO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI.

● MŪSU ADRESE:

228250, Preiļas, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TALRUŅI: redaktors — 22059; redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodaļas — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, vēstņu, skolu dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, uzzinās par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespaidloksne. Ofsetiespiedums. («Новадникс» («Земля»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Mežiens 14 152 eksemplāru (latviešu valodā — 10 168 eks., krievu valodā — 3 984 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 535.